

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และครูผู้สอนภาษาอังกฤษ เพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ในแหล่งท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อทดลองปฏิบัติจัดการกระบวนการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวและเพื่อพัฒนาผู้สอนภาษาอังกฤษในท้องถิ่น ในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงพัฒนา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยครูผู้สอนภาษาอังกฤษและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในช่วงชั้นที่ 3-4 ปีการศึกษา 2548 เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวโดย ทำการทดลองกับโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ โรงเรียนศิลาจารพิพัฒน์ โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โรงเรียนโยธินบูรณะ โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม และโรงเรียนวัดสังเวช ผลการวิจัยพบว่า ผลการสร้างโครงสร้างหลักสูตรได้กรอบผลลัพธ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย ผลลัพธ์ การเรียนรู้ เนื้อหาที่สอน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/นวัตกรรม การวัด/ประเมินผล ตัวบ่งชี้ ผลการสร้างหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามโครงสร้างที่กำหนด โดยที่โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร มีแผนการเรียน 13 แผน โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ 13 แผน โรงเรียนศิลาจารพิพัฒน์ 8 แผน โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา 6 แผน โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม 13 แผน โรงเรียนวัดสังเวช 3 แผน โรงเรียนโยธินบูรณะ 5 แผน ส่วนผลการทดลองใช้หลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา 7 โรงเรียนพบว่าทุกโรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและผลการศึกษาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่าหลังการทดลองมีความแตกต่างจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน การเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

หัวหน้าคณะวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวรีย์ ยอดฉิม

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ที่อยู่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

1 ถ.อุทงนอก แขวงวชิระ เขตดุสิต

กรุงเทพฯ 10300

E-mail : suwareey@hotmail.com

The Development of English Learning Process and English Teacher for Tourism in Local Area : Attractions in Bangkok Areas

Abstract

The purpose of this study were : 1) to trial English learning process for tourism 2) to develop the local English teacher in the network school of Saun Sunandha Rajabhat University. The study population consisted of English teachers and high school's students in matthayom 3-4, Academic year of 2548. As a research tool was testing achievement. Then lesson plans of English for Tourism was taken to test in Wat Ben Jama Bopit hi school, Wat Makut Kasat hi school, Sri La Chan Pipat high school, Saun Sunandha Rajabhat University Secondary Demonstration School, Wat Dusitaram high school, Wat Sangwet hi school and Yothinburana hi school

The results showed that the structure of the curriculum framework includes results of learning, the learning process, the content, the activities learning ,media / innovation, measurement / evaluation, indicators, results of creating a course, English lesson plans based on the designated structure. As well as Wat Ben Jama Bopit hi school has 13 learning plans, Wat Makut Kasat hi school has 13 plans too, 8 plans in Sri La Chan Pipat high school , Saun Sunandha Rajabhat university secondary demonstration school has 6 plans, Wat Dusitaram high school has 13 plans, Wat Sangwet hi school has 3 plans and Yothinburana hi school has 5 plans. The courses testing results in 7 schools were showed that all schools complied with the purpose of the course. And results of the academic study achievement found that after testing the course that was different at the 0.05 level.

Head of Research Team

Assistant Professor

Suwaree Yodchim

Faculty of Humanities and
Social Science

Saun Sunandha Rajabhat University

Address : Saun Sunandha

Rajabhat University

1 U-Thong Nok Rd., Wachira,

Dusit, Bangkok 10300

E-mail : suwareey@hotmail.com

บทนำ

การพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เปิดสังคมไทยให้เชื่อมโยงกับโลกตะวันตก โดยเฉพาะการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของการพัฒนาประเทศ ส่งผลให้คนไทยจำเป็นต้องสื่อสาร เรียนรู้วิชาการจากสังคมโลกผ่านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น ขณะที่ความเป็นจริงคนไทยส่วนใหญ่ โดยเฉพาะคนในท้องถิ่นยังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ ทั้งๆ ที่ภาษาอังกฤษเป็นวิชาหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ซึ่งสะท้อนว่าในช่วงที่ผ่านมา การศึกษาไทยในระบบโรงเรียนไม่สามารถผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความรู้ ทักษะเพียงพอในการใช้ภาษาอังกฤษ คนทั่วไปซึ่งเป็นผลผลิตของระบบการศึกษาจึงมักมีปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษ ปรากฏการณ์ข้างต้นเป็นผลมาจากกรณีที่โรงเรียนจำนวนมาก โดยเฉพาะในท้องถิ่นขาดแคลนครูภาษาอังกฤษต้องนำครูที่ไม่ได้ผ่านการศึกษาด้านนี้โดยตรงมาสอน และครูส่วนใหญ่รวม ทั้งครูภาษาอังกฤษก็ยังคงขาดความรู้ประสบการณ์ทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอีกทั้งไม่มีระบบการส่งเสริมสนับสนุนที่เหมาะสมให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ในด้านหลักสูตรและกระบวนการวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ก็ยังไม่เหมาะสม สอดคล้องและทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จนสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้

การปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการพัฒนาครูภาษาอังกฤษของโรงเรียนในท้องถิ่น ให้สามารถพัฒนาหลักสูตร จัดกิจกรรม กระบวนการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับพื้นฐาน คุณลักษณะของผู้เรียนในท้องถิ่น พร้อมกับพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ของครูและผู้เกี่ยวข้องในท้องถิ่น เช่น แหล่งเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ ระบบที่ปรึกษา กลไกสนับสนุนต่างๆ โดยออกแบบกิจกรรม กระบวนการการเรียนรู้ให้มีส่วนส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวของท้องถิ่นด้วยเพื่อให้กระบวนการนี้มี

การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว จะสร้างข้อได้เปรียบให้แก่นักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ในการสร้างโอกาสพัฒนาอาชีพ

ผลต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ พัฒนาครู และส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่นไปพร้อมกัน ทั้งนี้โดยเริ่มดำเนินการกับครูผู้มีความรู้ ทักษะก่อน เพื่อสร้างทีมที่เลี้ยงที่ปรึกษาให้กระบวนการพัฒนาครูภาษาอังกฤษโดยทั่วไปในท้องถิ่นในระยะต่อไป

นอกจากนี้การท่องเที่ยวเป็นกลไกหลักประการหนึ่งในการกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่น และชุมชน จนในปัจจุบันสามารถนำรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นอันดับหนึ่ง จากยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2547-2551 มีเป้าประสงค์ให้การท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่เติบโตอย่างยั่งยืนและเป็นการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนอย่างทั่วถึง จากสถิติศูนย์ข้อมูลธนาคารกสิกรไทย (2547) พบว่า ชาวยุโรป เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวนอกภูมิภาคเอเชีย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวไทยมากที่สุด ทำรายได้ให้แก่ไทยสูงถึง 100,000 ล้านบาท จ่ายเงินท่องเที่ยวในไทยประมาณ 3,200-3,600 บาท/วัน ในช่วงไตรมาสของปี 2547 แต่คนในท้องถิ่น มีปัญหาการติดต่อสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ เป็นข้อจำกัดในการพัฒนาอาชีพ รายได้จากการท่องเที่ยว ที่สำคัญคือ เป็นอุปสรรคให้คนท้องถิ่นไม่สามารถประสาน จัดการท่องเที่ยวได้โดยตนเอง ทำให้ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวที่ควรจะต้องตกอยู่กับท้องถิ่นถูกชักจูงไปโดยผู้ประกอบการภายนอก สภาวะเช่นนี้ย่อมไม่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในท้องถิ่น และความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น อย่างไรก็ตามรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว

ในทุกด้าน ในด้านการศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น โรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งสามารถ พัฒนาการท่องเที่ยวแบบท่องเที่ยวรอบโรงเรียน เพื่อให้ให้นักเรียน มีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมท่องเที่ยว ทางสำนักงานคณะกรรมการ อุดมศึกษา ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และ โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษาพื้นที่เขต 1 และ 3 ซึ่ง ประกอบด้วย โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร โรงเรียนมัธยม วัดมกุฏกษัตริย์ โรงเรียนศิลาจารึกพัฒนา โรงเรียนมัธยมสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โรงเรียนโยธินบูรณะ โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตารามและโรงเรียนวัดสังเวช แต่ละ โรงเรียนมีนักเรียนประมาณตั้งแต่ 800 คน - 6,000 คน ทุกโรงเรียนจัดการสอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ปีที่ 6

จากการสัมภาษณ์และสำรวจหลักสูตรภาษาอังกฤษ เพื่อการท่องเที่ยวของโรงเรียนเหล่านี้ พบว่า โรงเรียนมัธยม วัดเบญจมบพิตรได้รับความร่วมมือจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในการให้การอบรมแก่นักเรียนเพื่อให้สามารถ เป็นยุวมัคคุเทศก์ และมีโรงเรียนวัดสังเวชที่จัดการสอนวิชา ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยว ส่วนโรงเรียนอื่น ๆ จัดการ สอนเป็นภาษาอังกฤษทั่วไปและโรงเรียนทั้งหมดที่ร่วม โครงการยังไม่มีโรงเรียนใดจัดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการ ท่องเที่ยว เมื่อสำรวจพื้นที่ที่โรงเรียนเหล่านี้ตั้งอยู่ ปรากฏว่า พื้นที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในเขตประวัติศาสตร์และแหล่งท่อง เที่ยวของประเทศ ดังนั้นการพัฒนาให้ได้หลักสูตรภาษาอังกฤษ การท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับสภาพและความเป็นอยู่ ของนักเรียนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเหล่านี้ ทางมหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนสุนันทาจึงได้ร่วมกับโรงเรียนทั้ง 7 แห่ง โดย อาศัยบริบทรอบโรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ในการตอบ สนองความต้องการของรัฐและสร้างความคุ้นเคยให้กับนัก เรียนได้เรียนรู้จากสิ่งทีตนเองได้พบเห็นอยู่ทุกวัน เริ่มจากการ เรียนการสอนภาษาอังกฤษด้วยคำศัพท์ใกล้ตัวแล้วพัฒนาให้ เป็นรูปประโยคที่มัคคุเทศก์พูดกัน

จากการทบทวนงานวิจัย ผู้วิจัยพบว่ายังไม่มีการวิจัย ใดที่พัฒนาหลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย จึงพัฒนาหลักสูตรเพื่อการท่องเที่ยวด้วยการศึกษาคำต้อง การของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว อาจารย์ผู้สอน ภาษาอังกฤษ ความคาดหวังของผู้ที่อยู่ในวงการท่องเที่ยว หลักการสอนภาษาอังกฤษแล้วนำมาแปลงเป็นผลลัพธ์การ

เรียนรู้แล้วกระจายมาเป็นตารางผลลัพธ์การเรียนรู้จนกระทั่ง ได้โครงสร้างหลักสูตรและตัวหลักสูตรพร้อมสื่อกำหนด กิจกรรมต่างๆ ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการพัฒนาหลักสูตร ครั้งนี้ ก่อให้เกิดหลักสูตรที่มีคุณภาพ ที่โรงเรียนอื่นนำไปใช้ ได้พร้อมทั้งสามารถตอบสนองความต้องการและสร้างความ พึงพอใจแก่ผู้บริหารโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์คือ เพื่อ พัฒนาครูผู้สอนภาษาอังกฤษให้มีความสามารถในการพัฒนา หลักสูตรภาษาอังกฤษ เพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ในระดับ มัธยมศึกษา และ เพื่อทดลองแผนการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ทั้งระเบียบการวิจัยเชิงคุณภาพและ การวิจัยเชิงปริมาณ มาใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ แบ่งการวิจัยนี้ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

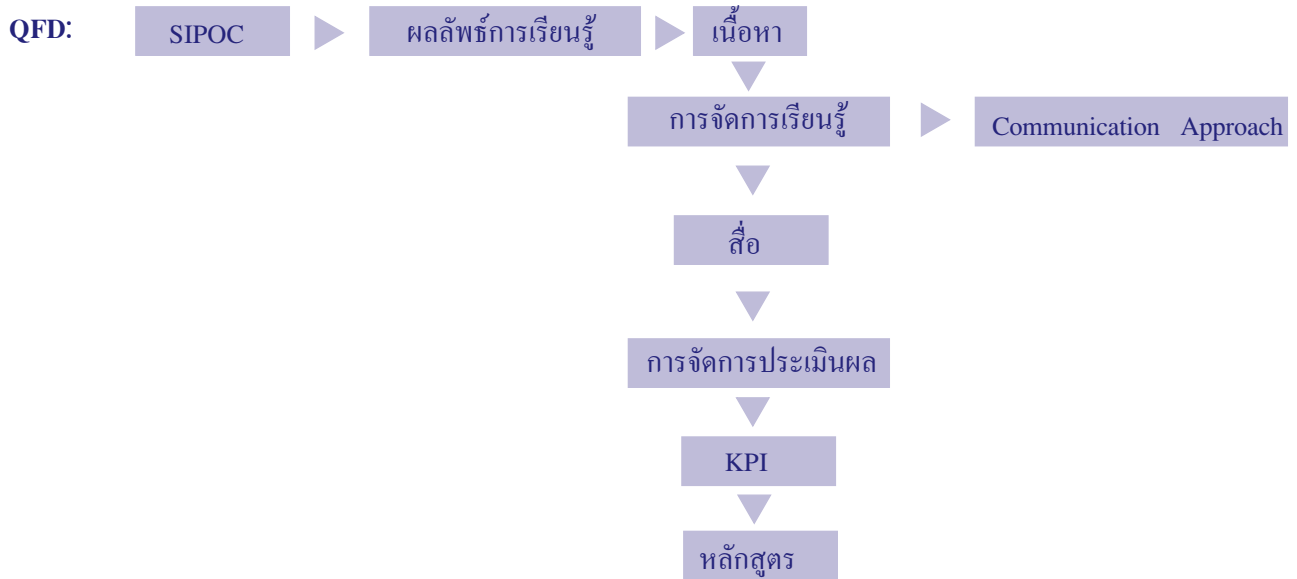
1. การสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ผู้บริหาร โรงเรียน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาความต้องการของ ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียน ต้องการหลักสูตรภาษา ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเป็นแบบใด

2. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัย คณะผู้ร่วมวิจัย มัคคุเทศก์ ผู้สอนวิชาท่องเที่ยว จัดกลุ่มสนทนาระหว่างครูผู้สอนวิชา ภาษาอังกฤษ เพื่อกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ เนื้อหาที่สอน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมิน ผลและตัวบ่งชี้

3. การสร้างหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ของแต่ละโรงเรียน โดยโรงเรียนแต่ละโรงเรียนนำกรอบที่ได้ จากในส่วนที่สองไปจัดการประชุมกลุ่มระหว่างผู้ร่วมวิจัยกับ ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนตนเอง เพื่อสร้างแผนการ เรียนการสอนตามกรอบและแนวปฏิบัติ ตลอดจนถึงกระบวนการ สอนตามแนวทางของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยิ่งไปกว่านั้นแต่ละโรงเรียนได้กำหนดคาบและเวลาเรียนให้ สอดคล้องตามสภาพการจัดการเรียนการสอนของฝ่าย วิชาการในแต่ละโรงเรียน

กรอบความคิดการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ของโรงเรียนมัธยมศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอกรอบแนว ความคิดในการวิจัย ดังนี้

จากกรอบแนวคิดที่นำเสนอ ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการใช้แนวคิด SIPOC เพื่อสำรวจความต้องการของผู้ใช้หลักสูตรแล้วนำมา กำหนดเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้และใช้แนวคิด QFD เพื่อ กระจายผลลัพธ์การเรียนรู้มาเป็นเนื้อหาจนถึง KPI จากนั้น พัฒนาเป็นหลักสูตรรายวิชา ในการพัฒนาหลักสูตรผู้วิจัยได้ แนวคิดของทาบาส ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยใช้ แนวคิดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษโรงเรียนมัธยมวัดเบญจม บพิตร โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ โรงเรียนมัธยมวัดคูสิด ตาราม โรงเรียนศิลาจารพิพัฒน์ โรงเรียนมัธยมสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โรงเรียนวัดสังเวช และ โรงเรียนโยธินบูรณะและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและ ตอนปลาย ช่วงชั้นที่ 3-4 โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นการเลือกแบบ เจาะจงจากแต่ละโรงเรียนที่ประกอบด้วย ครูผู้สอนวิชา ภาษาอังกฤษที่ผู้อำนวยการโรงเรียนที่ร่วมวิจัยคัดเลือกจำนวน 32 คน นักเรียนที่เลือกลงทะเบียนเรียนในวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อการท่องเที่ยว ประจำปีการศึกษา 2548 จำนวน 350 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1.แบบสัมภาษณ์ เป็นคำถามปลายเปิดที่ผู้วิจัย สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ อำนวยการ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาอังกฤษ ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ร่วมวิจัย
- 2.แบบบันทึกการประชุมในการพัฒนาหลักสูตรแต่

ละขั้นตอนของแต่ละโรงเรียน

3.แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนทั้ง 7 โรงเรียน

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

1.การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้จัดเก็บข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1.1.สัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1.2.จัดทำสารสนเทศในกลุ่มร่วมกันระหว่างผู้วิจัย ผู้ร่วมทำวิจัย ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏ กษัตริย์ โรงเรียนมัธยมวัดคูสิดตาราม โรงเรียนศิลาจารพิพัฒน์ โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โรงเรียนวัดสังเวช และโรงเรียนโยธินบูรณะ อาจารย์ผู้สอนวิชา ท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ จำนวน 4 ครั้ง

1.3.การวิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาดังนี้ 1) ข้อมูลเชิง คุณภาพใช้วิเคราะห์เนื้อหาและมติเอกฉันท์ของการประชุม กลุ่มสนทนา 2) ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่า t-test

2.การสร้างหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

2.1.การสังเคราะห์ผลการสนทนากลุ่มเพื่อมาสร้าง เป็นกรอบความคิดและออกแบบหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อ การท่องเที่ยว

2.2.การสนทนากลุ่มร่วมกันภายหลังจากได้กรอบ

การเสวนาแลกเปลี่ยนหลักสูตรระหว่าง โรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร ระหว่างผู้วิจัย ผู้ร่วมทำวิจัย และครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่ร่วมวิจัย จำนวน 1 ครั้ง เพื่อตกลงกรอบเนื้อหา แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อประกอบการเรียน การวัด/การประเมิน ตัวชี้วัด

2.3.การนำกรอบความคิดจากข้อ 3.2 และ 3.3 ไปสร้างเป็นหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ตามบริบทของ แต่ละโรงเรียนที่ตนเองรับผิดชอบ

2.4.การสนทนากลุ่มเพื่อวิพากษ์หลักสูตร ปรับแก้ และให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแผนการเรียนการสอน ของแต่ละโรงเรียนให้สมบูรณ์ขึ้น

2.5.การนำแผนการเรียนการสอน สื่อการสอน แบบ การวัดการประเมินผลที่สร้างขึ้น ไปทดลองใช้กับนักเรียน มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในช่วงชั้นที่ 3-4 ของแต่ละ โรงเรียน โดยมีจำนวนนักเรียนที่ลงทะเบียนตามความสนใจ จำนวน 1 ภาคเรียน

2.6.การนำผลการทดลองของแต่ละโรงเรียนมาเปรียบเทียบผลการเรียนเพื่อสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

1 โครงสร้างหลักสูตร ภาษาอังกฤษเพื่อการ ท่องเที่ยว

จากการ สัมภาษณ์อาจารย์ผู้ สอนวิชาภาษาอังกฤษ และผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษากลุ่มตัว อย่าง พอสรุปได้ว่า หลักสูตรภาษาอังกฤษ เพื่อการท่องเที่ยวของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ไม่มีหลักสูตรที่ชัดเจน แต่มีบางโรงเรียน จัดการสอนภาษาอื่น เพื่อการท่องเที่ยว เช่น ภาษาฝรั่งเศส ส่วนการ

พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ทุกโรงเรียนสามารถที่จะพัฒนาหลักสูตรของตนเองได้ตามข้อกำหนด โครงสร้างหลักสูตรขั้นพื้นฐาน การศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้เปิดแนวทาง ให้สถานศึกษาทำได้ โดยหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวสามารถพัฒนาให้เป็นรายวิชาเลือกที่จัดสอนแบบ 2 คาบต่อสัปดาห์ สาระเนื้อหาควรจะรู้เรื่องบทบาทหน้าที่ของ โกลด์ สถานท่องเที่ยวของโรงเรียน การแนะนำตนเอง การติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน ส่วนภาษาอังกฤษที่จะนำมาสอนควรเป็นภาษาที่ใกล้เคียงใช้ให้เน้น ทักษะ ด้าน ฟัง พูด

โดยหลังจากการเก็บข้อมูลและประชุมกลุ่มระดม ความคิดเพื่อสร้างโครงสร้างหลักสูตรที่ประชุมได้มีมติร่วมกันกำหนดกรอบผลลัพธ์การเรียนรู้ ได้ผลประกอบด้วย ผลลัพธ์ การเรียนรู้ เนื้อหาที่สอน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/ นวัตกรรม การวัด/ประเมินผล ตัวบ่งชี้ ภายหลังจากได้มีการนำ กรอบผลลัพธ์การเรียนรู้ไปให้กลุ่มตัวอย่างเสนอกรอบความคิดเห็นของแต่ละโรงเรียน โดยดำเนินการประชุมกลุ่มย่อย ออกเป็น 2 กลุ่ม แล้วให้แต่ละกลุ่มนำเสนอกรอบความคิด ของตนเองได้ผลดังตารางที่ 1

ตาราง 1 ผลลัพธ์การเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

ผลลัพธ์การเรียนรู้กลุ่มที่ 1	ผลลัพธ์การเรียนรู้กลุ่มที่ 2
<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวที่โรงเรียนรับผิดชอบ 2. มีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าของสถานที่ท่องเที่ยวที่โรงเรียนรับผิดชอบ 3. มีความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน 2. สามารถบรรยายและนำเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวได้ 3. มีความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน 4. เป็นมัคคุเทศก์นำชมสถานที่ในชุมชนของตนได้

หลังจากนั้นก็ได้นำมาประชุมร่วมกันพร้อมได้ข้อสรุปว่า ผลลัพธ์การเรียนรู้ในการวิจัยครั้งนี้จะประกอบด้วย 4 ผลลัพธ์การเรียนรู้

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตน
2. สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเพื่อแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนได้
3. เป็นมัคคุเทศก์นำชมสถานที่ในท้องถิ่นของตนได้
4. มีความรัก ภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าของสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนเพื่อเป็นแนวทางประกอบอาชีพ

หลังจากที่ประชุมได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ 4 ประการ คณะผู้วิจัยได้นำตารางกรอบผลลัพธ์การเรียนรู้ตามตารางข้างบนส่งไปให้คณะอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียน

ร่วมวิจัย นำไปกำหนดองค์ประกอบอย่างอื่นต่อไป พร้อมทั้งได้เชิญวิทยากรซึ่งมีอาชีพเป็นมัคคุเทศก์จริงและเป็นอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษและวิชาการท่องเที่ยวให้กับมหาวิทยาลัย มาให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษที่ผู้ดำรงอาชีพมัคคุเทศก์ใช้ อยู่เป็นประจำ และแนวปฏิบัติของมัคคุเทศก์ และสามารถสรุปเนื้อหาภาษาอังกฤษที่มัคคุเทศก์ใช้ ประกอบด้วย Performance the Communication Tasks, Good Character of the “Guide Speak” Guiding Language – Structure อาชีพ และจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์ รวมทั้งแนวปฏิบัติที่มัคคุเทศก์ใช้อยู่เป็นประจำว่าควรทำและไม่ควรทำ

2. หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

การวิจัยตอนนี้ผู้วิจัยได้มอบหมายให้อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษและ ผู้วิจัยร่วมตามโรงเรียนที่รับผิดชอบ ดำเนินการประชุมกลุ่มสนทนาภายในโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตดารา โรงเรียนศิลาจารย์พัฒนา โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โรงเรียนวัดสังเวช และโรงเรียนโยธินบูรณะ โดยผลจากการวิจัย พบว่า โรงเรียนที่เข้าโครงการทั้ง 7 แห่งสามารถสร้างหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่นได้ด้วยตนเอง ดังนี้

การทดลองหลักสูตรนอกพื้นที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทักษะการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โรงเรียน	หลักสูตร	เนื้อหา
1.โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร	ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว (English for Tourism)	หน่วยการเรียนรู้ 4 หน่วย ได้แก่ My world near my home, For touring my world, May I be your guide?, Here! My world ซึ่งมี 10 บทและ 10 แผนการเรียนรู้ คือ Unit 1 Introduction: Survey and Introduction to the course, Unit 2 My world near my home: Personal Identification, Unit 3 My world near my home: Are you here on vacation? nit 4 For touring my world: Telling and giving directions , Unit 5 For touring my world: Tour Wat Benjamaborpit, Unit 6 For touring my world: Describing things , Unit 7 May I be your guide?: Expression for touring , Unit 8 May I be your guide?: Magic world, Unit 9 Here! My World: Do's and taboos , Unit 10 Here! My World, Food (Thai Food)
2. โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์	ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น (English for Local Guide)	จำนวน 14 บทเรียน คือ Unit 1 Introduction to Wat Makutkasattriyaram, Unit 2 The name of the temple,,Unit 3 The site of the temple, Unit 4 The period of construction, Unit 5 The reason of construction, Unit 6 Architectural works, Unit 7 The outstanding characteristic, Unit 8 Structuring a talk, Unit 9 Giving instruction and precautions, Unit 10 Making a Food Offering to Monks, Unit 11 Summary History of His Majesty King Mongkut, Unit 12 History of Bangkok in the Early Rattanakosin period, Unit 13 Roof and Gable of The Phra Ubosot, Unit 14 Expression for conduction a tour
3. โรงเรียนศิลาจารพิพัฒน์	ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น (English for Local Tourism)	จำนวน 8 บมเรียน ดังนี้ nit 1 Are you a good guide?, Unit 2 The Location of Thailand, Unit 3 Thai History, Unit 4 Religion, Unit 5 Inside Wat Wetawan Thanmawas, Unit 6 Wat Soi Thong, Unit 7 Local Attractions, Unit 8 Project Work
4. โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น (English for Local Tourism)	จำนวน 6 บทเรียน คือ Unit 1 General knowledge about guide, Unit 2 Dusit District, Unit 3 History of Suan Sunandha Rajabhat University, Unit 4 Wat Rachathiwat Rachaworawihan, Unit 5 Talking about Thai food, Unit 6 Walk project

โรงเรียน	หลักสูตร	เนื้อหา
5. โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม	ยุวมัคคุเทศก์ท้องถิ่น (English for Youth Guide)	จำนวน 13 บทเรียน 13 แผนการเรียนรู้ คือ Unit 1 Smart guide, Unit 2 Sawatdee, Unit 3 Getting to know Bangkok Noi, Unit 4 Attractions in Bangkok Noi, Unit 5 What's Wat? , Unit 6 Monk Tells About Wat, Unit 7 Wat Dusidaram, Unit 8 Please Sir, Unit 9 Wat Dusidaram Tour, Unit 10 Wat Dusidaram Community, Unit 11 Bangkok - Past And Present, Unit 12 Bangkok Noi Canal, Unit 13 Local wisdom in Bangkok Noi
6. โรงเรียนโยธินบูรณะ	ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น (English for Local Tourism)	จำนวน 5 หน่วย คือ หน่วยที่ 1 Wat Kaew Fa Chulamanee ประกอบด้วยแผนการเรียนรู้ 3 แผน แผนที่ 1 Conversation แผนที่ 2 Reading แผนที่ 3 Conversation หน่วยที่ 2 Wat Mai Thong Sane ประกอบด้วยแผนการเรียนรู้ 2 แผน แผนที่ 4 Reading แผนที่ 5 Conversation หน่วยที่ 3 I'd like to be a young guide หน่วยที่ 4 A walking trip
7. โรงเรียนวัดสังเวช	ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น (English for Tourism)	

3.การทดลองหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

จากที่ทุกโรงเรียนได้นำหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวไปใช้ในโรงเรียน ผลการทดลองใช้ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญและเนื้อหาที่จัดเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ อย่างไรก็ตามระยะเวลาเรียนที่กำหนดไว้ยังไม่เพียงพอ ควรได้ฝึกปฏิบัติจริงตามสถานการณ์จริงด้วย แต่ก็มีบทเรียนบางบทต้องใช้เวลาจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากเกินไป มีบางโรงเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกันและแลกเปลี่ยนประสบการณ์

จากการทดลอง หลังการทำโครงการวิจัย พบว่าผลสัมฤทธิ์การเรียนสูงขึ้นจากเดิมในทุกๆ โรงเรียนที่เข้าร่วม

การเรียนการสอน คือ นักเรียนจากโรงเรียนศิลาจารพิพัฒน์ ไปสังเกตการณ์การเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนมัธยม วัดเบญจมบพิตร ผลที่ตามมาอีกด้านคือนักเรียนทุกคนมีเจตคติที่ดีขึ้นต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ จากการได้มีส่วนร่วมในการเก็บข้อมูลซึ่งเป็นการเรียนจากการได้รับประสบการณ์และฝึกปฏิบัติจากสถานการณ์จริง

4. การประเมินผลของการใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

การวิจัยตอนนี้ ผู้วิจัยร่วมกับโรงเรียนได้มอบหมายให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นผู้จัดดำเนินการเรียนการสอน ตามหลักสูตรแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ภายหลังจากการทดลองใช้แล้ว โรงเรียนได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการประเมินผลการใช้หลักสูตรจากผู้เรียน ซึ่งผลการประเมินพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน – หลังการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ผลกระทบอีกประการที่ตามมาจากการทำการวิจัยในครั้งนี้คือครูภาษาอังกฤษที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจมากขึ้น อีกทั้งการได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่าครูทุกคนมีเจตคติที่ดีต่อการทำวิจัย และมีแนวโน้มว่าจะนำความรู้ไปใช้เพื่อสร้างงานวิจัยในแนวนี้ต่อไป

การนำไปใช้ประโยชน์

โรงเรียนต่างๆ นำหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวที่ได้พัฒนาขึ้นนั้นไปใช้ประโยชน์ คือ โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร ใช้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวนหน่วย 1 หน่วยกิต จำนวน 2 ชั่วโมง / สัปดาห์ โรงเรียนมัธยมวัดมกุฎกษัตริย์ ใช้สอน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวนหน่วย 1 หน่วยกิต จำนวน 2 ชั่วโมง / สัปดาห์ โรงเรียนศิลาจารพิพัฒน์ ใช้สอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวนหน่วย 1 หน่วยกิต จำนวน 2 ชั่วโมง / สัปดาห์ โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จัดการสอนควบคู่ไปกับการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษรอบรู้ 1 สำหรับมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวนหน่วย 1 หน่วยกิต จำนวน 2 ชั่วโมง / สัปดาห์ โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม ใช้สอน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวนหน่วย 1 หน่วยกิต จำนวน 2 ชั่วโมง / สัปดาห์ โรงเรียนวัดสังเวช ใช้สอน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวนหน่วย 1 หน่วยกิต จำนวน

2 ชั่วโมง / สัปดาห์ โรงเรียนโยธินบูรณะ ใช้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวนหน่วย 1 หน่วยกิต จำนวน 1 ชั่วโมง / สัปดาห์

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ มีประเด็นที่สมควรนำมาอภิปรายผล 2 ประเด็น คือ

1. โครงสร้างหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้บริหารโรงเรียน พบว่าทุกโรงเรียนที่เข้าร่วมวิจัยยังไม่มีหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว หลักสูตรภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ที่ใช้เป็นหลัก สูตรกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งตามนโยบายโรงเรียนแล้วควรมีหลักสูตรบางหลักสูตรเป็นของตนเอง ซึ่งแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรนี้จะสอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) สัจด์ อุทรานันท์ (2532) และทาบา (1962) ที่กล่าวว่าต้องวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้หลักสูตรก่อน ซึ่งยังไปสอดคล้องกับแนวคิดในการจัดการคุณภาพอีกแนวคิดหนึ่ง เรื่องการกระจายงานอย่างมีคุณภาพ (Mazur, 1992) กล่าวว่าการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างหนึ่งต้องศึกษาความต้องการของลูกค้าแล้วมากำหนดเกณฑ์แล้วกระจายงานไปสู่กระบวนการทำงานต่างๆ จนได้ผลผลิต ดังนั้นในการพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้จึงได้ประยุกต์แนวคิดดังกล่าวร่วมกับแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรนี้ ด้วยการเริ่มจากกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ได้จากการสัมภาษณ์ครู-ผู้บริหาร ประชุมกลุ่มสนทนาระหว่างครูผู้สอน วิชาภาษาอังกฤษในแต่ละโรงเรียน กับมัคคุเทศก์ ผู้สอน วิชาการท่องเที่ยวแล้วจึงนำไปสู่การกำหนดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล จนถึงตัวบ่งชี้วัดความสำเร็จของหลักสูตร

2. หลักสูตร และแผนจัดการการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

ผลการวิจัย พบว่าโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิจัยได้ใช้บริบทของโรงเรียน พื้นที่ตั้งของโรงเรียนและสิ่งก่อสร้างทางประวัติศาสตร์รอบโรงเรียน รวมถึงชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนเป็นสิ่งกำหนดเรื่องและเนื้อหา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) และสัจด์ อุทรานันท์ (2532) เนื้อหาวิชาพร้อมสาระต่างๆ ควรสัมพันธ์กับผู้เรียนและประสบการณ์ในการเรียนที่ผู้เรียนได้พบเห็นอยู่เป็นประจำ ส่วนด้านโครงสร้างเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการ

ท่องเที่ยว ความรู้ของ
มัคคุเทศก์ก็จะสอดคล้องกับ
คุณลักษณะของมัคคุเทศก์
(เถกิง สวัสดิพันธ์ 2525)
อนันต์ วิวัฒนผล (2536) ส่วน
ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการ
สอนจะสอดคล้องกับแนวคิด
ของ อิน หนูจุล (2538) ที่มี
ชั้นการสอน 3 ชั้น

ข้อเสนอแนะ

1. การนำผลการวิจัย ไปใช้

1.1 หลักสูตรของ
โรงเรียนที่พัฒนาขึ้นมีในแบบ
1 คาบต่อสัปดาห์ หรือระหว่าง
2 คาบต่อสัปดาห์ซึ่งโรงเรียน
ที่จะนำหลักสูตรนี้ไปใช้ควร
จะต้องตกลงกันภายในก่อนกลุ่มครูภาษาต่างประเทศว่า
โรงเรียนที่กำหนดวิชาเลือกที่ใช้สอนเป็นกัคาบต่อสัปดาห์
แล้วจึงเลือกแบบใดแบบหนึ่งจากหลักสูตร โรงเรียนที่ทำวิจัย
ครั้งนี้

1.2 เนื้อหาภายในหลักสูตรที่เป็นภาษาอังกฤษเพื่อ
การสื่อสารที่มัคคุเทศก์ใช้โรงเรียนสามารถที่จะนำไปกำหนด
เป็นกรอบในการสอนว่าจะสอนภาษาอังกฤษที่บอกทิศทาง
(20%) ใช้ตอบคำถาม (10%) ปฏิสัมพันธ์กับวัฒนธรรม
สังคม (10%) คำที่เกี่ยวข้องหรือเรื่องหรือของของนัก
ท่องเที่ยว (10%) นอกนั้นเป็นภาษาอังกฤษเชิงบรรยาย และ
พรรณนา (50%)

1.3 เนื้อหาที่ใช้สอนอาจกำหนดจากบริบทของ
โรงเรียนโดยกำหนดเนื้อหาให้เกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยว
ที่มีอยู่รอบโรงเรียนเป็นตัวกำหนดเรื่องอาจเลือกเป็นวัด ตลาด
สิ่งก่อสร้าง สถาปัตยกรรม หรือสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนอยู่

1.4 ควรจัดเป็นชั่วโมงการเรียนเป็นคาบที่ติดต่อกัน
2 ชั่วโมง

1.5 จัดลำดับบทเรียนใหม่ได้ตามความเหมาะสม
ของโรงเรียน ควรเพิ่มแบบฝึกทักษะการฟังให้มากขึ้น

1.6 พื้นฐานของนักเรียนควรอยู่ในระดับดี

ในการพัฒนาหลักสูตรยังได้เปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงความคิดเห็นถึงความเหมาะสมของหลักสูตร
ว่ามีความเหมาะสมเพียงใด

1.7 จำนวนนักเรียนไม่ควรเกิน 20 คนต่อกลุ่ม

2. เชนนโยบาย

2.1 ควรมีความร่วมมือกันจัดทำหลักสูตรในลักษณะ
นี้ในระดับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ เขตพื้นที่การศึกษาต่างๆ
ทั้งในระดับท้องถิ่นและภูมิภาค ซึ่งจะก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำไปสู่การจัดการความรู้ (Knowledge Management) ในระดับประเทศต่อไป

2.2 การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะสอดคล้อง
กับความต้องการของโรงเรียน ของครู ตลอดจนสามารถจัด
หลักสูตรได้ตรงกับประสบการณ์ที่นักเรียนได้พบเห็นเป็น
ประจำทุกวัน ซึ่งขอเสนอแนะให้โรงเรียนทุกโรงเรียน มีหลักสูตร
ในลักษณะนี้ต่อไป

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

3.1 ควรพัฒนาหลักสูตรการท่องเที่ยวโดยใช้ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน หรือ ภาษาอื่นๆ ที่จัดสอนในโรงเรียน หรือตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมรอบข้าง

3.2 ควรมีการศึกษาพัฒนาหลักสูตรในลักษณะนี้กับการพัฒนาหลักสูตรวิชาอื่นๆ

คณะผู้วิจัย

1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วินิจ เทือกทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรีย์ บรรเทาเออร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จันทน์ เทือกทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฤาเดช เกิดวิชัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
5 สำราญ ปิ่นทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
6 พรทิพย์ เรืองปราชญ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
7 ขนิษฐา พลับแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

แหล่งเงินทุน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บรรณานุกรม

- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. 2545. การจัดการคุณภาพ: จาก TQC ถึง TQM, ISO 9000 และการประกันคุณภาพ. บริษัทการพิมพ์. กรุงเทพมหานคร.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. 2539. วิธีสอนภาษาอังกฤษ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพฯ.
- สุรงค์ โสึงตระกูล, 2545. จิตวิทยาการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ
- อิน หมูจุล. 2538. เอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชาพฤติกรรมการสอนวิชาภาษาอังกฤษ.ภาควิชาภาษาต่างประเทศ สถาบันราชภัฏยะลา ยะลา.
- Delaroderie,Jim & Farmer, Charlotte. 2005. **Robust Science and Technology Portfolio Planning Six. Sigma.** Retrieved July 20, 2005 from <http://www.apgc.org/portal/apgc/site/content? Docid = 122162>.
- Farris,P.J 2001. **Language Art: Process,Product,and Assessment** McGraw-Hill. New York.
- Hales, Robert F.2000. **Quality Function Deployment as a Decision Making Tool (1995).** Retrieved July 25, 2003 from <http://www.proactden.com/pages/duide, htm>.
- Mazur Glem H. 1997. **Voice of Customer Analysis : A modern System of Front End QFD Tools, with Case Studies.** Retrieved July 24, 2005 from <http://www.Mazur.Net/Works/voice-of-customer.pd>.

บทปริทัศน์

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น
ในแหล่งท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์

โดย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยรัตน์ ปรานี

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

วิชาภาษาอังกฤษนับเป็นวิชาหนึ่งที่เปรียบเสมือนยาขมสำหรับเด็กไทย รวมทั้งคนไทยโดยทั่วไป ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้ในวิชาดังกล่าวของไทยที่ผ่านมาเน้นแต่โครงสร้างหรือไวยากรณ์เป็นส่วนใหญ่ โดยละเลยเรื่องการติดต่อสื่อสารกับคนต่างชาติต่างภาษา เดิมความรู้สึกรู้สึกหรือทักษะเช่นนี้ ส่งผลกระทบต่อคนไทยและสังคมไทยไม่มากนัก แต่เมื่อโลกได้เปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคการติดต่อสื่อสารไร้พรมแดนหรือโลกยุคโลกาภิวัตน์ การติดต่อสื่อสารจึงกลายมาเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งสำหรับผู้คนในยุคสมัยนี้ ทั้งนี้เพราะอย่างน้อยการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างวัฒนธรรมชาติขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องแนวคิดของงานวิจัยเรื่องนี้ที่พยายามพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวโดยมีวัตถุประสงค์ของงานวิจัย 2 ประการ คือ เพื่อทดลองปฏิบัติจัดการกระบวนการเรียนรู้ในวิชาภาษาอังกฤษและพัฒนาครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ขอชื่นชมความตั้งใจและความพยายามของผู้วิจัยที่พยายามออกแบบหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่และตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น รวมทั้งได้มีการประยุกต์แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความต้องการของลูกค้า (SIPOC) และแนวคิดเกี่ยวกับการกระจายงานอย่างมีคุณภาพ ซึ่งนับว่าเป็นการนำองค์ความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ มาประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรแบบล่างสู่บน(Bottom Up) โดยคาดหวังว่าน่าจะเป็นรูปแบบหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษได้ ซึ่งผลการวิจัยทำให้เกิดหลักสูตรใน

ระดับโรงเรียนของโรงเรียนเครือข่าย 7 โรงเรียนที่แตกต่างกันออกไปตามบริบทแต่ละโรงเรียน และเมื่อมีการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ในโรงเรียนดังกล่าว พบว่าสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ หลักสูตรสามารถทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น รวมทั้งทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ นอกจากนี้งานวิจัยเรื่องนี้ยังได้มีข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์ไว้หลายประการ ที่ควรกล่าวถึงคือ การกำหนดเนื้อหาในหลักสูตรที่ควรนำมาจากบริบทที่มีอยู่ในชุมชนรอบๆ โรงเรียน รวมทั้งเสนอแนะให้มีการพัฒนาหลักสูตรในภาษาอื่นๆ อีกเช่น ภาษาจีน ญี่ปุ่น เป็นต้น

อย่างไรก็ตามผู้ปริทัศน์มีประเด็นที่เป็นข้อสังเกตบางประการที่จะขอเสนอแนะไว้ดังนี้ ประเด็นที่หนึ่ง ควรมีการปรับขยายกระบวนการจัดการศึกษาให้มีขอบเขตกว้างขวางมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้ได้ส่งผลไปยังกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ นอกเหนือจากครูและนักเรียน ทั้งนี้เพราะงานวิจัยยังดำเนินการอยู่ในขอบเขตจำกัดอยู่แค่การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนเท่านั้น ทั้งที่จริงแล้วการจัดการศึกษาควรเป็นเรื่องเดียวกับชีวิตและชุมชน ดังนั้นขอบเขตการศึกษาควรกว้างขวางขึ้น กล่าวคือควรมีการพัฒนาหลักสูตรสำหรับกลุ่มเป้าหมายอื่นๆเพิ่มเติม ซึ่งจะทำให้หลักสูตรมีคุณค่ามากขึ้น

ประเด็นที่สอง การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เห็นภาพไม่ชัดเจนหรืออาจมีบ้างแต่ยังไม่เกินไป สืบเนื่องจากข้อสังเกตในประเด็นแรกจึงอาจทำให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย(Stakeholders)เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการต่างๆ อยู่ในขอบเขตจำกัด

ประเด็นที่สาม เรื่องการประเมินผลการใช้หลักสูตร มีข้อสังเกตว่าในส่วนของคุณภาพของครูผู้สอน ภาษาอังกฤษค่อนข้างขาดการประเมินที่เป็นรูปธรรมว่ามีตัวชี้วัดอะไรบ้างที่แสดงให้เห็นว่าครูมีศักยภาพที่พึงประสงค์อะไรที่เพิ่มพูนขึ้นบ้าง นอกจากนี้ควรมีการติดตามประเมินผลในระยะยาว (Follow Up) ว่าหลักสูตรมีผลกระทบอะไรสืบเนื่องขึ้นบ้างต่อผู้เรียน ต่อชุมชนท้องถิ่น

ประเด็นสุดท้าย คือ การตอบโจทยที่สำคัญของการวิจัยที่ว่า ควรให้ชุมชนท้องถิ่นได้รับอานิสงส์จากกิจกรรมการท่องเที่ยว แต่ผลประโยชน์ไปตกอยู่ในมือของผู้ประกอบการภายนอก ซึ่งทำให้การพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวไม่ยั่งยืน และไม่สามารถทำให้ชุมชนเข้มแข็งได้ ประเด็นนี้งานวิจัยไม่ได้แสดงให้เห็นว่าเมื่อมีการดำเนินการวิจัยแล้ว กระบวนการวิจัยสามารถไปจับ

เคลื่อนให้เกิดการส่งเสริมหรือพัฒนาให้การท่องเที่ยวในชุมชนท้องถิ่นยั่งยืนได้มากน้อยเพียงไรและทำให้ชุมชนเข้มแข็งขึ้นได้อย่างไร ซึ่งอาจเป็นเพราะงานวิจัยแต่ละเรื่องมีข้อจำกัดบางประการทั้งด้านระยะเวลางบประมาณ รวมทั้งบุคลากรและอื่นๆ จึงทำให้งานวิจัยตอบโจทยของตนเองได้ในขอบเขตที่จำกัด โดยละเลยประเด็นปัญหาที่แท้จริงของชุมชนท้องถิ่นไป

โดยสรุปคุณค่าของงานวิจัยเรื่องนี้ นับว่าเป็นการจุดประกายที่ต้องการให้การจัดการศึกษาได้ทำหน้าที่เพื่อชุมชนท้องถิ่นอย่างจริงจังเสียที ทั้งที่ความคิดดังกล่าวได้มีการกล่าวถึงมานานแล้ว แต่ภาคปฏิบัติที่เป็นบทพิสูจน์ยังมีค่อนข้างน้อย ดังนั้นควรมีการส่งเสริมให้มีการทำการศึกษาวิจัยในลักษณะนี้ให้มากขึ้น รวมทั้งขยายขอบเขตไปยังพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้นต่อไป